

ismeretes, átgondoltan, tudatosan elvszerű tanításhoz. Nagy érdeme világos előadása is (egyetlen helyen, a 36. lapon van egy nem egészen világosan megfogalmazott mondata, s a 80. lapon egy tördelési hiba zavarja az olvasót).

E méreteiben szerény könyv nagy nyeresége pedagógiai irodalmunknak, s egyetlen, modern nyelvet tanító tanár asztaláról sem hiányozhat.

Bárzsi Géza.

Vernon Hodge: A felnőttek oktatása az Amerikai Egyesült Államokban. Bölcsészdoktori értekezés a budapesti Pázmány Péter-Tudományegyetemen. Budapest, 1937. Sárkány-Nyomda Rt. (N. 8-r., 132 l.)

Az értekezés az Északamerikai Egyesült Államok felnőttoktatásának ismertetését nyújtja, tehát oly tárgyát, amely nálunk jóformán egészen ismeretlen. A munka általános célkitűzése után előbb a felnőttoktatás mozgalmának történeti kifejlődését és jelenlegi helyzetét vázolja az egyes szövetségi államokban (10—32. l.), majd az ezirányú kísérletek elvi alapjait világítja meg (32—43. l.); a következő fejezetben a felnőttoktatás lehetőségével, feltételeivel és lefolyásával foglalkozik, főként Thorndike errevonatkozó kísérleti pszichológiai vizsgálatai alapján (43—58. l.); ezt követi a felnőttoktatás elemi és magasabb fokán alkalmazott módszereknek tárgyalása (58—77. l.), végül a tanulmány utolsó fejezetében a felnőttoktatás különböző formáit, eszközeit és tanterveit teszi alapos vizsgálat tárgyává, részletesebben kiterjedve ehelyütt a kaliforniai kezdeményezésekre, amelyeket a szerző saját tapasztalásából is ismer (77—105. l.). Az értekezést prognosztikon jellegű összefoglalás és bőseges bibliográfia zárja le.

A szerző ebben a dolgozatában kiforrott gondolkodásról tesz tanúságot, a tények tömegében kellő elvi látással tud eligazodni, a lényegyet mindig józanul megfogja, megállapításai általában helytállóak, előadásmódja pedig eleven és fordulatos.

Felfogása sajátosan amerikai ugyan, ami munkájának főként abból a fejezetéből tűnik ki, ahol a felnőttoktatás elvi alapjait fejtegeti s amelyet a felnőttoktatás „filozófiájának“ nevez. Ez a „filozófia“ az egész felnőttoktatást a „közboldogság“ előmozdításának eszközeként állítja be. Hasonlóképen számunkra ma már egy kissé idegenszerű, hogy az egész nevelést és oktatást teljességgel intellektualisztikusan értelmezi, holott a felnőttoktatás sem pusztá ismeretközlés, hanem egyúttal emberalakítás is.

Értekezésében a szerző igen nagy irodalmat dolgoz fel, ami már magában elismerésreméltó teljesítménynek minősíthető. Különösebb jelentőséget ad azonban művének az a körülmény, hogy irodalmunkban olyan munka, amely ezzel a kérdéssel elvi szempontokból foglalkoznék, alig akad; itt pedig nemcsak első kézből kapunk tájékoztatást az Egyesült Államok felnőttoktatásügyének tényleges állapotáról, hanem egyúttal kísérletet is a nevelésügy eme legújabb területének elvi megvilágítására. Ezért e munka irodalmunkban valóban hasznos szolgálatot tehet.

p—s.